

تلاش‌ها برای حذف روحانیون از صحنه سیاست

۲۲ مهر ۱۴۰۳ ساعت ۸:۲۰

محافل افراطی برخی از علما را خار راه خود می‌دانستند، پس تلاش می‌کردند از صحنه سیاسی ایران حذفشان کنند، این عمل را بدون کوچک‌ترین بصیرتی انجام دادند.

مقارن با آغاز جنگ جهانی اول، بسیاری از روحانیون نسبت به حوادث سیاسی کشور سیاست انفعال را در پیش گرفتند. البته این موضع بعدها تغییر کرد. با این حال آنچه که مهم است مواضع متفاوت علما در این دوره در مقایسه با دوره مشروطه بود. این موضوع دلایل خاصی داشت:

«برخلاف گروه بحران‌سازی که هیچ رسالتی جز بر باد دادن ایران در کارنامه خویش نداشت، علما در دوره جنگ اول جهانی نقش بسیار تعیین‌کننده‌ای در مبارزه علیه بیگانه ایفا کردند. در عهد مشروطه به طور کلی دو صف متمایز بین مراجع مقیم عتبات دیده می‌شد: عده‌ای به پیشوایی سید کاظم یزدی با مشروطه مخالفت می‌کردند و عده‌ای دیگر به رهبری آخوند ملا محمد کاظم خراسانی، آقا شیخ عبدالله مازندرانی و حاج میرزا حسین تهرانی از این جنبش دفاع می‌نمودند؛ البته هر کدام دلایل فقهی خاص خود را داشتند. بعد از دوره مشروطه، منسوبین مراجع ثلاث البته بر همان نهج بودند و همان رویه را تعقیب می‌کردند، اما وضعیت ایران در دوره جنگ جهانی با زمان مشروطه حتی مشروطه دوم تفاوت داشت. در این مقطع روحانیان چندان در مقدرات امور دخالته نمی‌کردند، بزرگان مراجع که از مشروطه حمایت می‌نمودند از دنیا رفته و بازماندگان آن‌ها هم خیلی خود را درگیر مسائل نمی‌کردند؛ محافل افراطی هم از این امر استقبال می‌نمودند. به واقع آنان برخی از علما را خار راه خود می‌دانستند، پس تلاش می‌کردند از صحنه سیاسی ایران حذفشان کنند، این عمل را بدون کوچک‌ترین بصیرتی انجام دادند و نیروهای سیاسی را از منسجم‌ترین تشکیلات محروم ساختند.»

منبع: حسین آبادیان، ایران از سقوط مشروطه تا کودتای سوم اسفند، تهران، موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، ۱۳۸۵، ص

۱۶۸

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۴۹۸۵۳/سیاست-صحنه-روحانیون-حذف-ها-تلاش/>